

Szerkesztőség iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hova
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénzek és hír-
detések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítanak.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyiltéri cikkek
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.
FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Kiadó-tulajdonos: Györgyjakab Márton.
Vitos Mózes a központban. Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Az országos tornaverseny.

Felolvadt a fagy, felszabadult lánczai-
ból a föld, virág fakad a réteken s az új
életre kelt természet virányai felett ezer
meg ezer lény dicséri teremtőjét. — Előbb
kietlen pusztaság, egy néptelen temető te-
rült el szemünk előtt, s ime most minde-
niütt pezsg az élet; zöld virányokon mereng-
nek szemünk, szívjuk a balzsamos illatárt,
s egy jövő gazdag aratás reményétől da-
gado kebellet járunk a zöld vetésektől hull-
lámzó mezőkön.

Honnan van ez a szemkápráztató tün-
emény? Semmiből lett? Nem, mert hiszen
semmiből aligha lesz valami, hanem az el-
vetett mag, a meglévő csírák keltek ki;
kikeltette, életre hozta a természet király-
néja, a nap jóságos melegével.

A természet ezen állapotához hasonló
Magyarország sorsa az 50-es évek, s külön-
ösen a kiegyezés után. Az abszolutizmus
vasveszeje alatt elerőtlenedett magyar kul-
tura, körülbelül olyan lehetett, mikor a
mostoha dajka kezeiből br. Eötvös és Tre-
fort a valódi édes anyáéba átvették, mint
a szentírásbeli mag, mely kikelt ugyan, de
felfogták a szuro tövisek, elfojtották s élet-
nedvét szemtelen tolakodó gyökereik élte-
tésére magukhoz vonták. — Sok idő, sok
munka és kitartó küzdelem kellett ahhoz,
hogy az, a magyar talajban mély gyökeret
vert s z a m á r t ü v i s, legalább ártalmat-
lanná tétessék.

Trefort az ujszülöttet vérszegénynek
találta s gondolva, hogy benn a hazában
nincs elég nemzeti táptalék, külföldről ho-
zatott, melylyel a gyermek hatalmas fér-
fiúvá fejlődött, de látszott rajta, hogy nem
egészen Árpád-typusz. Ámde a levegő, a
lassan-lassan átalakította és a magyar kul-
turából kidobta a fölösleges idegen részeket,
a többit pedig feldolgozta és megvegyítette

a maga egészséges piros-pozsgás vérével s
így a növendék ma már egészen magyaros
színt mutat.

Szép az általános emberi, universalis
kultúra, de e téren sem szabad feledniünk
Kölcsey mondását: az idegent tudni jó, sőt
szükség, a hazait művelni szent kötelesség.
Mi lenne e maroknyi nemzetből, ha kosmo-
politikus térre ragadtatná magát?!

A most pünkösdi ünnepein lefolyt or-
szágos tornaverseny azonban nemcsak arról
ad fényes bizonyítást, hogy a magyar kö-
zépiskolai közoktatástígy e tekintetben is
európai színvonalon áll, hanem egyszersmind
egy korhad, elavult, egészségtelen iskolai
rendszer halálát jelenti.

Azt mondja dr. Felméry: szerencsét-
len, szánandó ember, kinek nagy esze és
gyenge, erőtlén teste van. Test és lélek
annyira összefüggnek egymással az emberi
organismusban, hogy egyiket a másik ro-
vására művelni a legnagyobb balgaság és
halálos bűn, mit az ember önmaga és azon
társadalom ellen követ el, melynek élni hi-
vatása van. Kiszámíthatlan következményei
vannak e kettő egymásközi disharmoniájá-
nak. A test elhanyagolása a lélek nagymű-
velése mellett — első sorban maga után
vonja a test elsatnyulását, az idegrendszer
elputyhülését; az ilyen esenevész testű apá-
tól idétlen progenies származik, mely baj,
ha általánossá válik, elpusztítja magát a
a nemzetet. Gyenge idegzet nem bírja sem
a szellemi, sem a mechanikai munkát, el-
pusztul, mint az élőfa, ha a rossz időjárás
folytán elveszti gyökereiből az életető nedvet.

A ki testét elhanyagolja, nem képes
nagyobb szellemi munkát végezni, mert nincs
erő, nincs kitartás; hamar fárad és az agy-
idegzet kimerülése nem ritkán vonja maga
után az észtehetség megbomlását, mely egy-
értelmű a tudomány által agylágyulás, hű-

lyesség, téboly örültség stb, néven ismert
rettentő betegségekkel.

A régi görögök és rómaiak legnagyobb
sulyt fektettek a tornára, sőt későbbi időben
is különösen a görögöknél alig volt iskola,
mely a testi nevelést elhanyagolta volna.
Nemcsak Lykurgusra hivatkozhatunk, ki
Spártának az ismeretes törvényeket hozta,
hanem Sokratesre, a leghíresebb bölcsészre
is, a kiről fel van jegyezve, hogy esős idő-
ben, midőn nem járhatott a szabadban —
szobájában solótáncot járt.

A régi magyarság főfoglalkozását a
harez képezvén, apánk első sorban a kül-
lönöző fegyvernemekkel való ügyes bánásra
tanították a fiatalságot. Nagy Lajos és Má-
tyás király lovagtornáira messze földről jöt-
tek idegenek bámulni a magyar ifjuság híres
harezai játékaikat.

Am azóta nagyot fordult a világ ke-
reke. És valljuk meg, hogy a kiegyezés óta
országosan el lett hanyagolva a középiskolai
tornaügy s ezzel együtt az ifjuság testi ne-
velése. Trefort idegen növényeket plántál-
gatott a magyar múzsa kertjébe — mire
akkor szükség is volt — de e mellett nem
maradt ideje a legszükségesebb testi neve-
lésre gondot fordítani

Most, midőn más államokban is álta-
lánosán lett hangoztatva az az igazság, hogy
a középiskolák tul vannak tömve szellemi
munkával és a test elhanyagolva: akadt
nálunk is egy ember, akinek erős akarata
végre testté változtatta a sokat hangozta-
tott ígét.

Nem akarok az országos tornaverseny
lefolyásáról képet adni, hanem csak kiemelni
azt az örvendetes jelenséget, a mi minket
csikiakat közlőre érdekel. Rá akarok mu-
tatni arra a valóban fölemelő tényre, hogy
a csiksomlyói rk. főgymnasium 3 növendéke
nyert díjat azon az országos versenyen,

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

Festő bimbó, szőke lányka...

Festő bimbó, szőke lányka
Az Istenre kérek:
Tekints reám, csak egyszer bár
Tekints reám, az égre!

Úgy kísérek, mint az árnyék,
Mint nappalt az éjjel;
Gyötör a vágy, — a szerelem
De te rám se nézel.

Csak az Istent imádtam én
Egész életemben,
De ragyogó szemeidtől
Napimádó lettem.

A te szende angyalarczod
Oltárkép szivemben,
Aranyráma körülötte
Az én hű szerelmem.

III. J.

La Morgue.

Párisban, a föld legszebb városában, sok a
fény, gyönyörűség s élvezet; de sok a tragikus

vég is egyszersmind! Hány ezer embert csálnak
ide az élvezetek a világ minden tájékról, kik
azért mennek oda, hogy éljenek: — de ki tudná
megmondani hányan mennek oda azért, hogy ott
meghaljanak! Minél nagyobb a fény, annál nagyobb
az árnya!

Van Párisban egy ház, hova borzalom nél-
kül nem léphetünk be, s honnan a fényes város
árnya nyulik ki.

E ház a nagy és nevezetes hullaház a
Morgue. E halotti csarnok ajtajánál sötét sejtel-
mek nehezdednek a belépő lelkére, mert ez a leg-
szomorubb viszontlátások helye, s az ember ön-
kénytelenül meg áll annak küszöbén, hogy össze-
szedhesse lelki erejét, mert nem tudja: vajjon
nem találja-e itt valamelyik ismerősét kiterítve.

Mennyi megtört szív pihen itt! Mennyi tra-
gikus élet regénye végződik itt a Morgue fa-
gyasztó kópárnán!

A Szajna folyik el mellette, melyet a két-
ségbeesettek vesztőhelyül szemelnek ki. A Morgue
tanuskodik arról, hogy mennyi feldult szívet al-
tatnak el minden időben a Szajna hullámai; vagy
partjain hány fájdalmas sohaj némul el golyó
által.

Most legutóbb egy magyar szív némult el
golyó által a Szajna partján s lett a Morgue
lakosa.

Grünwald Béla, Zólyom megye szilácsi kerü-
letének országgyűlési képviselője, ki erős hittel,
sok szép reménnyel és tehetséggel indult el pá-
lyáján, de megtört a fele uton. Annak, ki hazánk
jövőjéért annyi eszmét táplált s idegfeszítő munkát
végzett, szemei kialudtak, de eszméinél több szem
kinyílt.

Neki is, mint a Morgue szerencsétleneinek,
halálát a lelki betegség okozta.

A Morgue hosszú folyosóját üvegfal határolja,
e mögött a nagyteremben, 2—3 hosszú sorban
felállított fekete márvanyasztalon fekszenek a
megtalált hullák, melyek meg vannak számozva.

Ruháik egyes darabjai a tetemenek vannak,
vagy a félig elfödött hullák fölött felaggatva, —
hogy jobban felismerhessék. Rongyok s tisztas,
sőt fényes öltözetek is függenek a fogasokon; —
mert a nyomor, lelki betegség és könnyelműség
egyaránt vet ide több-kevesebb áldozatot. Hány
van, kinek kiapadt minden segélyforrása, kinek
nincs más helye hova lehajtsa fejét csak a Szajna
hulláma. Hányan vannak, kiknek lelkét elvisel-
hetlen teher nyomja s e teherből a Szajnában vál-
nak meg? S hányan vannak a világvárosban, kik
az élvek poharát kiürítették egészen s kimerülvén,
önként pihenni térnek a Szajnába. Párisban na-
gyon soknak a Szajna jelöli a boldogabb hazába
vivő utat.

Szám 507—1891. éh.

HIRDETMÉNY.

A nmt. m. kir. igazságügyminiszterium az 1891. évi május hó 18-án kelt 18,168. számú rendeletével a csikszereadi kir. törvényszéki épületben szükséges javítási munkálatok foganatosítását 1566 frt 42 kr összeg erejéig engedélyezte.

Ezen munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1891. évi június hó 15-ik napjának d. e. 10 órájára a kir. törvényszéki elnökség irodájában tartandó, zárt ajánlatokkal összekapcsolt nyilvános árlejtés hirdettetik.

Bánatpénzzül az engedélyezett költség összegének 5%-a szolgál.

A bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt ajánlatok a kilüszött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz benyújthatók; a szóbeli árlejtésben csak azon versenyzők vehetnek részt, kik a bánatpénzt az árlejtés megkezdésével árlejtést vezető kezéhez lefizetik.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek, a rendes hivatalos órákban a kir. törvényszék elnökségénél naponként megtekinthetők.

Csikszereadi, 1891. május hó 25-én.

GYÁRFÁS LÁSZLÓ,
kir. törvényszéki elnök.

Szám 287—1891. vñ.

Árverési hirdetemény.

Alattirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. te. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbiróság 1013—1891, 51, 60—1891. és 453—1890. k. p. számú végzése által Balog Elek hagyatéka, Hary Géza, Gál József és Zsigmond Aron végrehajtatók javára csikvárdotfalvi Haydn Hugó és neje Józsa Eszti ellen 51 frt 78 kr, 44 frt 25 kr, 39 frt 25 kr és 30 frt tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 403 frt 50 kr-ra becsült butorok, lámpák, tükörök, óra, ablakfüggönyök stb-ől álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek az 1305—1891. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Csikvárdotfalván Haydn Hugó és neje lakásán leendő eszközlésére 1891. évi június hó 4-ik napján d. e. 10 órája határidőül kitűztetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. te. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Csikszereadában, 1891. évi május hó 18-ik napján.

Gondos István,
kir. bir. végrehajtó.

Árlejtési hirdetemény.

Gyergyó-Szent-Miklós községe mint kegyur a lat. szert. rk. paplak felépítésére árlejtési versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyalás folyó 1891. évi június hó 16-án d. u. 3 órakor Gyergyó-Szentmiklós község hivatalos házában fog megtartatni.

A kikiáltási ár 9221 frt 14 kr, melynek 10 százaléka akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapirokban a gyergyó-szentmiklói község birájának kezéhez zárt ajánlatban leteendő.

Az árlejtési feltételek, úgy a terv és a költségvetés is fennevezett község házában betekinthezők.

Gyergyó-Szentmiklós, 1891. évi május hó 20-án.

KEDVES TAMÁS s. k.
(1—2) építési bizottsági elnök.

Sz. 1860—1891.

(1—3)

Pályázati hirdetemény.

Csikmegye kászonalesiki járásában kebelezett Kászon Újfalu és Kászon-Jakabfalva társult községekben utóbbi székhelyvel a

körjegyzői állás

lemondás következtében üresedésbe jövén, ezen állásra pályázatot nyitok.

Ezen körjegyző javadalmazása áll: évi 400 frt fizetés, 30 frt irodai átalányból és magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjakkól.

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886. évi XXII. te. 74. illetve 1883. évi XXII. te. 6. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi június hó 20-áig hozzám annál inkább adják be, minthogy később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kászonalesiki járás főszolgabírójától.

Csikszentmárton, 1891. május 18-án.

NAGY JÓZSEF, főszolgabíró.

Körlevél.

Tisztelettel kérjük részvényeseinket, hogy a mai naptól kezdődőleg a jövő június hó 15-ig régi 10 frtos részvényjegyeiket — új, 20 frtosra leendő kieserítés végett — intézetünkhöz a szokott üzleti nyitás napokon sziveskedjenek benyújtani.

A becserítés költségmentes, — azonban vidékiek kéretnek postaköltség ellenében 20 kros postajegyvet mellékelni.

Egyben megemlítjük, hogy a részvényjegyek a most üzleti könyvünkben jegyzett nevekre lesznek kiállítva, — s ha azoknak kiállításra más névre óhajtódik, azon esetben minden ily darab részvény után 1 frt átiratási és 7 kr bélyegdíj mellékelendő.

Gyó-Tölgyesen, 1891. május hó 15-én.

Gyó-Tölgyes és Vidéke Takarékpénztár-Részvénytársasága.

Ifj. Török Antal, igazgató.

Sz. 1721—1891.

(3—3)

Pályázati hirdetemény.

Csikmegye kászonalesiki járásába kebelezett Csikszentgyörgy, Bánkfalva és Menaság körközségekben, Csik-Szent-György székhelyvel a

körjegyzői

állás lemondás következtében üresedésbe jövén, ezen állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen körjegyző javadalmazása áll: évi 400 frt fizetés, szabad lakás, 24 frt irodai, 18 frt utazási átalányból és a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjakkól.

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886. évi XXII. te. 74. §-a, illetve 1883. évi I. te. 6-a értelmében felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 15-ig hozzám annál bizonyosabban adják be, mivelhogy a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kászon-alesiki járás főszolgabírójától.

Csik-Szentmárton, 1891. május hó 8.

Nagy József,
főszolgabíró.

KAPHATÓ**ALBERT BALÁZS**

vas- és fűszerkereskedésében

CSIKSZEREDÁBAN:

a legújabb és legjobb a világon a cs. és kir. szabadalmazott

csótány- és svábbogár-tinktúra,

melylyel 5—6 nap alatt tökéletesen ki lehet irtani a férgeket pontos használat mellett.

Az általam előállított s egyetlen kitűnő és leghatásosabb

patkány- és egerirtó-por

6—8 napi használat után tökéletesen kiirtja az említett állatokat, mert daczára erős méregtartalmának, tapasztalat szerint, kedvencz eledel ez állatoknak.

Ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő találmányomat, biztosítva ennek megbecsülhetlen hatásáról. Kitűnő tisztelettel:

Paulin Zsigmond,

(2—3)

cs. és kir. szab. rovarirtó szerek előállítója.

ÚJ ÜZLET!

Van szerencsém tisztelettel tudatni a t. helyi és vidéki nagýérd. közönséggel, hogy

Csikszereadában a „Csillag“ vendéglő mellett

a kor igényeinek megfelelő, jól berendezett

Fűszer-, Vas- és Singeskereskedést és nagybani Lisztraktárt

nyitottam. A kereskedelmi téren szerzett tapasztalataim s a legelső kereskedelmi források ismerete azon kellemes helyzetbe juttatott, hogy *árúimat a legelőnyösebb feltételek mellett szerezhetvén be:* a n. é. közönség igényeit, úgy az áruk kitűnő minősége, mint olcsó árak tekintetében, teljesen kielégíthetem.

Magamat és üzletemet a n. érd. közönség szives pártfogásába ajánlva, — kiváló tisztelettel:

(1—3)

IFJ. MESKÓ LUKÁCS.**ELSŐ MAGYAR gazdasági gépgyár-részvénytársulat**

ezelőtt: GROSSMANN és RAUSCHENBACH

BUDAPESTEN, KÜLSŐ VÁCI-ÚT 7.

Lóvonatu vasúti állomás. Az osztrák-magyar államvasút indóházától 10 p. távolságban. A legkedvezőbb feltételek mellett pontosan és olcsón szállít magyar készítményű mindennemű gazdasági gépeket, mint járgányos esélőkészleteket, gabonurostákat s egyéb mezőgazdaság, cikkeket és

gőzcséplőgépeket.

Különösen ajánlja szabad, szeges renliszerű, legújabb szerkezetű s legpontosabb kivitelű gőzcséplőgépeit.

Teljes jótállás.

Legelőnyösebb berendezés.

3¹/₂, 4 és 6 lóerjű mozgo-

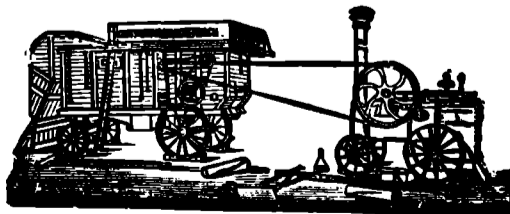
nyokhoz és mozgonyokkal.

A magoknak legelőnye-

sebb kieséplése, kitűnő

tisztítása és osztályozása

mellett.

Szénfűtésnél kell 200—250

300—350 kl. szén (faarany-

lag) 14 óra alatt.

Szalmafűtésnél kell 5-7 kéve

szalma 100 kicsép. kévénel.

Cseplési képesség 5—7000,

7—10,000 középnyagúgu

kéve 1 nap alatt.

Vérőlécces gőzcséplőgépek vasszerkezettel

6, 8, 10 lóerjű fa-, szén, szalmafűtési mozgonyokhoz és mozgonyokkal.

(7—8)